1712

Aan Leentje die ik nooit gekend heb.

(fragment)

Het is niet waar, dat jij gearresteerd bent
omdat je ook de Waarheid hebt gelezen
en met dat blaadje hebt gecolporteerd
en dat je dus een communist zou wezen-

en het is een leugen, dat je daarom in de cel
daar in de Havenstraat bent opgesloten.
Het hoorde bij hun lafte leugenspel,
je kindren van hun moeder te verstoten.

En toen ben je met vele andren samen
voor vele maanden ook naar Vught gebracht
en eindlijk was je één der tien wier namen
ons, illegaal, als dood zijn thuisgebracht.

Dat is in 't kort wat valt te weten
voor wie de feiten nimmer heeft gekend,
voor wie niet in die bunker heeft gezeten,
waarin jij langzaam doodgemarteld bent.

Maar als de waarheid eenmaal wordt geschreven
dan wordt allen, Leentje, nagegaan
hoe jij geploeterd hebt je hele leven
dat onbarmhartig is voorbijgegaan.

Je had het kleine deel der arme werkers -
ik ben een middag in je straat geweest -
de huizen dragen daar de grauwe merken
van neergebogenheid en sombre geest.

En elke trap loopt nauw en zwart naar boven
de lijn met wasgoed vlagt in het portaal,
daar gaat het grijs der kinderherrie over
en hangt de weëe lucht van 't middagmaal.

Daar hebben ze je tussenuit gehaald -
zo plotseling, nog in je blauwe schort -
jou met je man en hebben niet getaald
naar wat er van je kindren wordt.

Omdat zij voor "beschaving" zijn en jij er tegen,
heeft niemand ooit een letter over jou gehoord.
Zelfs op een feestdag heb je nooit een brief gekregen
omdat je altijd zei:"Fascisme, dat is moord!"

Omdat zij voor "beschaving" zijn en jij er tegen
zorgt nu een tante voor je kroost
dat nu wordt opgevoed in al de zegen
der kameraden en hun beetje troost.

1712

Maar 'k zal de waarheid, die jij niet kunt zeggen,
die eeuwig blijven zal, die altijd was,
hier rond jouw leven, Leentje, openleggen,
dat vol verwachting voor de nieuwe wereld was.

Want het was angst voor jou en al die velen
uit al die straten, die zo deur aan deur
het klein geluk van 't grauwe leven delen.
Het was hun angst voor waarheid en de kleur!

Het was hun angst omdat zij wisten
dat jij het beste deel begrepen had
van heel die worsteling der bolsjewisten,
die dapper streden voor jouw levensschat.

Het was hun angst omdat zij weten,
dat elke dag hun rijk wat kleiner wordt,
dank zij het deel van al het vreeslijk leed en
al het bloed, dat door hen wordt gestort.

Het is uit angst, dat zij zo schreeuwen, zingen,
dat zij zo martelen en arresteren,
dat zij de kranten tot hun leugens dwingen
en overal de mensen provoceren.

Maar 't was uit moed en uit zijn diepe vruegde,
dat eens de grote waarheid nader kwam,
dat, Leentje, jou de Waarheid zo verheugde,
als elke keer dat blaadje binnenkwam.

't Was een kleine kunst voor 't zwart geboefte,
dat jij niets van dit al beleven zou,
dat jij nooit anders hebt gekend dan het bedroefde
en kleine deel der arme werkmansvrouw.

Tenslotte ben je niets dan één der velen,
oneindig velen, die geen mens hier kent -
maar die de grote rol in onze opstand spelen,
wier offer mede aller leven wendt.

De laffe leer der zwarte mantelbende
zal in die grote, lichte vreugde van jou,
zal in ons aller strijd verterend enden
niet meer dan stof zijn bij ons groots gebouw!

Ik heb je niet gekend, jou dappere, Leentje,
toch zie 'k je vooraan staan, daar in je schort -
Heb dank, dat zij de wereld gaan verandren -
en zorgen dat ze voor jouw kindren wordt.